STUDIA UNIVERSITATIS MOLDAVIAE
Revista științifică a Universtității de Stat din Moldova, 2025, nr. 3(183)

CZU: 347.626.6:347.77 **https://doi.org/10.59295/sum3(183)2025_20**

APLICAREA REGIMULUI LEGAL AL BUNURILOR SOȚILOR ASUPRA OBIECTELOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ

Artur TARLAPAN,
Universitatea de Stat din Moldova

Prezenta lucrare are ca obiectiv cercetarea modului de aplicare a regimului legal al bunurilor soților asupra obiectelor proprietății intelectuale și contribuie la soluționarea problemelor teoretice, dar cu importante aplicații practice, cu privire la calificarea ca fiind bun comun sau bun personal a drepturilor asupra rezultatelor creației intelectuale, realizate de unul din soți în timpul căsătoriei. Conceptul promovat de autor susține ideea că obiectele proprietății intelectuale creații proprii ale unuia dintre soți, sunt bunuri personale ale acestuia și nu cad sub incidența regimului comunității soților. Totodată, autorul identifică diferite ipoteze în care astfel de obiecte se supun regimului avut în vedere.

Cuvinte-cheie: *proprietate intelectuală, bunuri comune, soți, operă, invenție, marcă, desen industrial, drepturi morale, drepturi patrimoniale.*

APPLICATION OF THE LEGAL REGIME OF SPOUSES' PROPERTY TO INTELLECTUAL PROPERTY OBJECTS

The present paper aims to research the application of the legal regime of spouses' property on intellectual property objects and contributes to solving theoretical problems, but with important practical applications, regarding the qualification as common property or personal property of the rights to the results of intellectual creation, created by one of the spouses during the marriage. The concept promoted by the author supports the idea that intellectual property objects created by one of the spouses are his/her personal property and do not fall under the community regime of spouses. At the same time, the author identifies various hypotheses in which such objects are subject to the regime in question.

Key-words: *intellectual property, common property, spouses, work, invention, trademark, industrial design, moral rights, patrimonial rights.*

Introducere

Regimul legal al bunurilor soților rezultă din regula conform căreia bunurile dobândite de soți în timpul căsătoriei sunt proprietate comună în devălmășie a acestora (art. 19 alin. (1) din Codul familiei [1]). Când definește noțiunea de bunuri, Codul civil include în această noțiune lucrurile susceptibile de apropierii individuale sau colective și drepturile patrimoniale (art. 455 alin. (1) din Codul civil [2]). Deci, prin bunuri comune ale soților, conform regulii generale, avem în vedere atât lucrurile, cât și drepturile patrimoniale, dobândite de soți în timpul căsătoriei. În același sens se pronunță și literatura de specialitate, unde se accentuează că noțiunea de bunuri utilizată de art. 20 din Codul familiei și în alte articole ale Codului familiei cuprinde atât lucrurile care pot fi obiect de drepturi și obligații patrimoniale, cât și drepturile patrimoniale și acțiunile privind lucrurile și drepturile patrimoniale [3, p. 105].

La categoria de drepturi patrimoniale în general se atribuie, evident, și drepturile patrimoniale asupra obiectelor de proprietate intelectuală, divizate în obiecte de proprietate industrială și obiecte ale dreptului de autor (art. 476 din Codul civil). În acest sens, în mod firesc apare întrebarea în ce măsură obiectelor de proprietate intelectuală li se aplică regimul comunității de bunuri al soților, dacă astfel de drepturi sunt dobândite în timpul căsătoriei.

Codul familiei nu dă un răspuns expres la această întrebare, folosind în conținutul reglementărilor sale noțiunea generică de „bunuri", fără a face distincție între diferitele categorii de bunuri și fără a face vreo referire exactă la drepturile patrimoniale asupra obiectelor de proprietate intelectuală. Este adevărat că art. 20 alin. (2) lit. a) abz. 3) atribuie la bunuri comune ale soților veniturile obținute de oricare din soți

din activitate intelectuală, dar cu siguranță trebuie să distingem obiectele de proprietate intelectuală de veniturile obținute din valorificarea lor, ele nicidecum nu reprezintă una și aceiași.

La o primă vedere, pornind anume de la faptul că normele Codului familiei nu fac distincție între varietățile de bunuri ce ca sub incidența regimului de comunitate al soților, drepturile patrimoniale asupra obiectelor de proprietate intelectuală, fiind și ele bunuri, la fel s-ar supune regimului în cauză. Astfel, drepturile patrimoniale asupra unei opere, invenții, mărci sau altui rezultat al activității intelectuale a omului, create de unul dintre soți, ar aparține ambilor soți, dacă astfel de drepturi se dobândesc în timpul căsătoriei. Soții ar fi, în așa caz, cotitulari ai drepturilor patrimoniale. Însă, o analiză mai atentă denotă o altă concluzie.

Rezultate obținute și discuții

A. Obiectele dreptului de autor și a drepturilor conexe. Dacă e să ne referim la obiectele dreptului de autor (operele din domeniul literaturii, artei și științei), legislația consacră caracterul dualist al drepturilor asupra acestora. Astfel, în conținutul dreptului subiectiv de autor se disting drepturile morale (personale nepatrimoniale) asupra operei și drepturile patrimoniale. Conform art. 10 din Legea nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe [4], dreptul de autor se constituie din drepturi patrimoniale și drepturi morale (personale nepatrimoniale). La categoria drepturilor morale se atribuie dreptul la paternitate, dreptul la nume, dreptul la respectarea integrității operei, dreptul la divulgarea operei și dreptul la retractarea operei. Conform art. 11 din Legea nr. 230/2022, drepturile patrimoniale se referă la valorificarea operei prin reproducere, distribuire, închiriere, împrumut, comunicare publică, radiodifuzare, retransmisie, etc.

Pornind de la premisa că drepturile morale sunt expresia juridică a legăturii care unește opera de creatorul ei [5, p. 125, 6, p. 33], nu poate fi pus la îndoială faptul că, în cazul operelor create de un soț în timpul căsătoriei, titular al drepturilor morale va fi soțul creator al operei. În ceea ce privește apartenența drepturilor patrimoniale la soțul autor al operei sau la ambii soți, dacă opera a fost creată în timpul căsătoriei, considerăm că această chestiune urmează a fi soluționată prin prisma corelației dintre drepturile morale de autor și cele patrimoniale. În acest sens, în doctrină s-a exprimat ideea că „dreptul personal nepatrimonial al autorului de a hotărî aducerea operei sale la cunoștința publicului este astfel premisa dreptului său patrimonial de a trage foloase materiale din publicarea operei. Mai întâi dreptul personal nepatrimonial al autorului de a decide publicarea operei, după care vine apoi, în cazul în care acest drept a fost exercitat în sens pozitiv, dreptul autorului de a trage foloase patrimoniale din publicarea sau răspândirea în alt mod a operei. Cel dintâi precede pe cel de al doilea și îl condiționează. Dreptul patrimonial se află astfel sub dependența dreptului personal nepatrimonial” [7, p. 29-30]. În continuarea celor citate s-a formulat concluzia că „prin raportul de întâietate a drepturilor personale nepatrimoniale față de cele patrimoniale, prin caracterul drepturilor patrimoniale de a fi consecințe ale drepturilor personale nepatrimoniale, aspectul nepatrimonial al dreptului de autor se învederează ca fiind precumpănitor față de aspectul său patrimonial” [7, p. 32-33].

Subscriem opiniei doctrinare citate cu mențiunea că dreptul la paternitate asupra operei urmează a fi recunoscut în calitate de prerogativă esențială, de la care derivă atât celelalte drepturi morale de autor (dreptul la divulgarea operei, dreptul la respectarea integrității operei, etc.), cât și toate drepturile patrimoniale (dreptul la valorificarea operei prin reproducere, distribuire, închiriere etc.). Opera reprezintă expresia personalității autorului, respectiv, dreptul la paternitate asupra operei exprimă în plan juridic caracterul inseparabil al operei de autorul ei. Astfel, doar autorul este îndreptățit să decidă aducerea operei la cunoștință publică și modul în care opera să fie valorificată după divulgare.

În același sens se pronunță și doctrina când afirmă: „consecința caracterului strict personal al drepturilor morale este aceea că dreptul de a dispune de operă, pentru a trage foloase, aparține exclusiv autorului. Exercițiul acestui drept este subordonat unui act de voință pur potestativ din partea autorului” [8, p. 65].[1]

Cele expuse ne permit să conchidem că drepturile patrimoniale de autor asupra operei create de unul din

1. Aceiași autori continuă: „...sub rezerva prerogativelor conferite de drepturile morale, foloasele obținute ca urmare a utilizării operei sunt supuse regimului comunității de bunuri, dacă opera a fost realizată și utilizată în timpul căsătoriei”. Însă cu privire la „foloasele obținute ca urmare a utilizării operei”, care în terminologia Codului familiei sunt denumite „venituri din activitate intelectuală”, ne vom expune mai jos.

soți în timpul căsătoriei, fiind derivate din calitatea de autor al soțului creator, aparțin acestuia. Astfel, titular al drepturilor patrimoniale asupra operei este în exclusivitate soțul autor al acesteia.

Aceiași concluzie urmează a fi reținută în privința drepturilor conexe celor de autor, mai exact drepturilor interpreților, producătorilor de fonograme și videograme[2].

Ca și în cazul operelor de literatură, artă și știință, intepretarea sau execuția este obiect al drepturilor morale și patrimoniale ale interpretului (art. 41-42 din Legea nr. 230/2022), iar considerentele expuse cu privire la caracterul primar al drepturilor morale și caracterul derivat al celor patrimoniale li se aplică corespunzător.

Producătorilor de fonograme sau videograme li se recunosc prin lege doar drepturi patrimoniale (art. 43-44 din Legea nr. 230/2022). Acest fapt, însă, nu reprezintă un împiediment pentru a exclude fonogramele și videogramele de sub regimul comunității de bunuri a soților, desigur, cu precizarea că producător al acesteia este o persoană fizică[3]. Titular al drepturilor patrimoniale asupra acestora urmează a fi recunoscut doar soțului producător, în virtutea calității sale de creator al fonogramei sau videogramei.

B. Obiectele proprietății industriale. La categoria obiectelor de proprietate industrială se atribuie invențiile, desenele și modele industriale, mărcile, soiurile de plantă, etc.

Cu referire la invenții, dreptul subiectiv asupra invențiilor are o dublă natură juridică. Întâi de toate, inventatorului i se recunoaște calitatea de autor asupra invenției, respectiv, acesta beneficiază de drept de autor asupra acesteia. Iar din dreptul de autor asupra invenției rezultă și dreptul exclusiv de exploatare a invenției în vederea extragerii foloaselor patrimoniale din exploatarea invenției.

În acest sens, doctrina face distincție între drepturile nepatrimoniale și drepturile patrimoniale ale inventatorului [9, p. 57]. Se apreciază ca drepturi nepatrimoniale asupra invenției dreptul inventatorului de a se numi autor al invenției și de i se indica numele în cererea de brevet, în brevet și în publicațiile AGEPI. Trebuie reținute în acest context prevederile art. 17 din Legea nr. 50/2008 privind protecția invențiilor [10], conform cărora inventator (autor al invenției) este persoana fizică care, prin munca sa creatoare, a realizat invenția; dreptul de autor al invenției este un drept personal inalienabil, imprescriptibil și protejat fără termen. Din cele expuse rezultă, ca și în cazul dreptului de autor asupra operelor de literatură, artă sau știință, că dreptul de autor asupra invenției apare din momentul creării invenției, nefiind necesară respectarea unor formalități.

Spre deosebire de drepturile nepatrimoniale, drepturile patrimoniale asupra invenției apar doar cu condiția obținerii titlului de protecție – brevetul de invenție. Aceste drepturi patrimoniale, consacrate de art. 20 din Legea nr. 50/2008, sunt clasificate de doctrină în drepturi pozitive (dreptul titularului de a exploata invenția) și drepturi negative (dreptul titularului de a interzice terților să exploateze invenția) [11, p. 119].

Într-o altă ordine de idei, Legea nr. 50/2008 face distincție între dreptul la brevet și drepturile din brevet. Dreptul la brevet semnifică dreptul de a obține titlul de protecție asupra invenției, și anume brevetul de invenție. Drepturile din brevet sunt drepturile cu conținut patrimonial ce sunt recunoscute de lege în beneficiul titularului de brevet (dreptul la exploatarea invenției, dreptul de a interzice terților exploatarea invenției, etc.).

Dreptul la brevet, așa cum dispune art. 14 alin. (1) din Legea nr. 50/2008, aparține inventatorului sau succesorului în drepturi al acestuia. Urmează de reținut că succesori în drepturi ai inventatorului pot fi moștenitorii săi legali sau testamentari, precum și cesionarii convenționali [12, p. 103-104][4].

2. Aici reținem că problema cu privire la aplicarea regimului comunității de bunuri a soților asupra emisiunilor create de sau la comanda organizațiilor de radiodifuziune și televiziune nici nu se pune, odată ce titular primar de drepturi asupra emisiunilor în cauză poate fi doar o persoană juridică.

3. Precizarea este necesară în condițiile în care producător de fonograme sau videograme poate fi atât o persoană fizică, cât și o persoană juridică (art. 3 din Legea 230/2022).

4. Cu referire la cesionarii convenționali, dreptul de a depune cererea de brevet poate fi transmisă prin moștenire legală sau testamentară. De asemenea, art. 26 din Legea nr. 50/2008 admite cesiunea prin contract a dreptului la brevet, în special cesiunea cererii de brevet, urmând ca cesionarul să depună cererea de brevet sau să continuie procedura de obținere a brevetului, după caz, și să devină titulatul drepturilor patrimoniale ce izvorăsc din acesta.

Cele menționate ne permit a afirma că, în virtutea calității de autor al invenției și calității de titular primar al dreptului la brevet, atât drepturile nepatrimoniale, cât și drepturile patrimoniale asupra invenției, urmează a fi recunoscute în exlusivitate inventatorului, chiar dacă invenția a fost creată și brevetată în timpul căsătoriei. Similar regimului juridic al operelor de literatură, artă și știință, în cazul invențiilor elementul personal nepatrimonial al dreptului asupra invenției, altfel spus – dreptul de autor asupra invenției, primează. Din el rezultă prerogativele patrimoniale de obținere a titlului de protecție asupra invenției (brevetul de invenție) și de explotarea a invenției.

Aceleași raționamente urmează a fi aplicate și desenelor și modelelor industriale.

Legea nr. 161/2007 privind protecția desenelor și modelelor industriale [13] dispune că dreptul asupra desenului sau modelului industrial aparține autorului sau succesorului său în drepturi (art. 15 alin. (1) din Legea nr. 161/2007), iar autor al desenului sau modelului industrial este considerată persoana fizică ce l-a realizat prin munca sa creatoare (art. 15 alin. (2) din Legea nr. 161/2007). Totodată, art. 19 al Legii nr. 161/2007 conferă autorului dreptul de a fi menţionat în această calitate în documentele de procedură la AGEPI, în Registrul naţional al cererilor de înregistrare a desenelor şi modelelor industriale, în Registrul naţional de desene şi modele industriale înregistrate şi în certificatul de înregistrare, iar art. 20 din Lege – dreptul exclusiv al titularului de a utiliza desenul sau modelul industrial și de a interzice oricărui terţ utilizarea sa fără acordul titularului.

Astfel, dreptul subiectiv asupra desenului sau modelului industrial, ca și în cazul invențiilor, are o natură juridică dublă – nepatrimonială și patrimonială. Elementul nepatrimonial (calitatea de autor asupra desenului sau modelului industrial) este primar în raport cu elementele patrimoniale, de unde rezultă justețea concluziei cu privire la apartenența exclusivă a drepturilor patrimoniale în beneficiul soțului autor al desenului sau modelului industrial creat și înregistrat în timpul căsătoriei.

Dreptul subiectiv asupra mărcii, spre deosebire de drepturile asupra obiectelor proprietății industriale analizate mai sus, are o natură juridică strict patrimonială [14, p. 115-116]. Acest drept se dobândește prin înregistrare în Registrul național al mărcilor. Care este atunci regimul juridic al drepturilor patrmoniale asupra mărcii înregistrate de unul dintre soți în timpul căsătoriei – sunt acestea comune cu celălalt soț sau nu?

Legislația în vigoare nu recunoaște solicitantului înregistrării mărcii vreun drept personal nepatrimonial asupra mărcii solicitate spre înregistrare. Respectiv, asupra mărcii nu pot fi transpuse considerentele elucitate cu privire la natura juridică dualistă a dreptului subiectiv asupra invenției și desenului sau modelului industrial. Lipsa unor prerogative nepatrimoniale cu privire la marcă nu exclude, însă, elementul de creație proprie în privința mărcii.

Într-o altă ordine de idei, conform art. 28 din Legea nr. 38/2008 privind protecția mărcilor [15], cererea de înregistrare a mărcii se depune la AGEPI de către orice persoană fizică sau juridică și trebuie să se refere la o singură marcă; înregistrarea unei mărci poate fi cerută în mod individual sau în comun de persoane fizice sau juridice; în cazul în care două sau mai multe persoane depun o cerere de înregistrare a mărcii, după înregistrare marca devine proprietate comună conform legislației civile.

Deci, Legea nr. 38/2008 condiționează posibilitatea dobândirii dreptului asupra mărcii în proprietate comună de depunerea cererii de înregistrare a mărcii de către două sau mai multe persoane. Respectiv, ipoteza comunității drepturilor soților asupra unei mărci este posibilă doar dacă aceștia împreună au calitatea de solicitanți ai înregistrării unei și aceleiași mărci. Iar în ipoteza în care doar unul dintre soți solicită înregistrarea mărcii pe numele său, dreptul asupra mărcii îi va aparține doar acestuia.

C. Ipoteze de comunitate a drepturilor patrimoniale. Cele expuse cu privire la exclusivitatea drepturilor patrimoniale, în sensul de apartenență a acestora doar unuia dintre soți în pofida creării obiectului de proprietate intelectuală sau obținerii dreptului asupra acestuia în timpul căsătoriei, nu exclude ipoteza comunității soților în privința drepturilor patrimoniale de proprietate intelectuală.

Prima ipoteză, desigur, este cea în care obiectul de proprietate intelectuală a fost creat de ambii soți. Este cazul coautoratului asupra operei, aceasta fiind comună (art. 16 din Legea nr. 230/2022), coautoratului asupra invenției sau desenului (modelului) industrial (art. 17 alin. (3) din Legea nr. 50/2008, art. 15 alin. (3) din Legea nr. 161/2007), solicitării înregistrării mărcii pe numele ambilor soți (art. 28 alin. (2) din Legea

nr. 38/2008). Soții vor fi cotitulari atât a drepturilor morale, dacă acestea se recunosc asupra obiectului de proprietate intelectuală avut în vedere, cât și a celor patrimoniale.

A doua ipoteză este dobândirea dreptului patrimonial asupra obiectului de proprietate intelectuală de către unul dintre soți în virtutea unui contract sau a legii [16, p. 279]. În această ipoteză soțul dobânditor al dreptului patrimonial este un subiect derivat al dreptului asupra obiectului de proprietate intelectuală, având calitatea de cesionar convențional sau cesionar legal al drepturilor subiective de proprietate intelectuală.

Cesiunea convențională are loc în baza unui contract de cesiune a drepturilor de proprietate intelectuală, în urma căruia drepturile patrimoniale asupra obiectului de proprietate intelectuală, în tot sau în parte, sunt transmise de către subiectul (primar sau derivat) dreptului patrimonial (cedent) către o altă persoană (cesionar). Cesiunea convențională, ca modalitate de transmitere a drepturilor patrimoniale asupra obiectelor de proprietate intelectuală, este reglementată pentru toate categoriile de obiecte de proprietate intelectuală (de ex., art. 29 din Legea nr. 230/2022, art. 26 din Legea nr. 50/2008, art. 26 din Legea 38/2008 etc.). Cesiunea legală presupune dobândirea, de către o altă persoană decât subiectul primar, a drepturilor patrimoniale asupra obiectelor de proprietate intelectuală în virtutea unei prevederi legale exprese, cum ar fi în cazul operelor colective (art. 17 din Legea nr. 230/2022) sau operelor de serviciu (art. 33 din Legea nr. 230/2022)[5].

În ipoteza cesiunii drepturilor patrimoniale de autor sau a drepturilor asupra unei invenții sau mărci, în care unul dintre soți are calitatea de dobânditor (cesionar), situația acestuia nu se deosebește în esență de poziția, de exemplu, a soțului care cumpără un lucru (bun corporal), lucrul intrând de drept în comunitatea soților. Astfel, drepturile patrimoniale asupra obiectelor de proprietate intelectuală dobândite în timpul căsătoriei de unul dintre soți prin cesiune convențională sau legală se supun regimului comunității de bunuri al soților.

D. Veniturile obținute din activitate intelectuală. În ceea ce privește veniturile din valorificarea obiectelor de proprietate intelectuală, denumite de Codul familiei „venituri din activitate intelectuală", acestea, în virtutea prevederii legale exprese de la art. 20, sunt bunuri comune ale soților dacă sunt obținute în timpul căsătoriei, indiferent de faptul că titular al drepturilor patrimoniale asupra obiectului de proprietate intelectuală ar fi doar unul dintre soți. Astfel, remunerația obținută de soțul autor al operei sau titular al brevetului de invenție va fi bun comun.

Codul familiei, utilizând expresia „venituri obținute în timpul căsătoriei", nu precizează cu exactitate momentul în care venitul se consideră obținut, or, actul juridic din care rezultă ipotetic dreptul la remunerație, scadența remunerației și încasarea efectivă a acesteia se pot plasa în timp la momente diferite, până la încheierea căsătoriei, în timpul ei sau după încetarea căsătoriei.

Considerăm că obținerea veniturilor urmează a fi raportată la momentul scadenței acestora [17, p.405; 18, p.266-267]. Astfel, dacă scadența remunerației din valorificarea obiectului de proprietate intelectuală intervine în timpul căsătoriei, remunerația va fi bun comun, chiar dacă actul juridic din care rezultă remunerația a fost încheiat până la încheierea căsătoriei sau încasarea efectivă a remunerației are loc după încetarea căsătoriei. De aici rezultă că remunerația scadentă după încetarea căsătoriei va fi bun propriu, chiar dacă actul juridic din care rezultă remunerația a fost încheiat în timpul căsătoriei. Tot astfel, remunerația scadentă până la încheierea căsătoriei va fi bun propriu al soțului, chiar dacă este efectiv încasată în timpul căsătoriei.

Concluzii

Toate cele expuse ne permit a formula concluzia că drepturile patrimoniale asupra obiectelor de proprietate intelectuală create de unul din soți în timpul căsătoriei (iar în cazul mărcilor, înregistrate de unul dintre soți în timpul căsătoriei), se consideră bunuri proprii ale soțului. Considerentul general al concluziei se bazează pe ideea că, atunci când doar unul dintre soți este creatorul obiectului de proprietate intelectuală,

5. Cesiunea legală, evident, nu trebuie confundată cu succeesiunea legală. În caz de dobândire de către unul dintre soți în timpul căsătoriei a drepturilor patrimoniale asupra obiectelor de proprietate intelectuală prin succesiune legală sau testamentară, drepturile în cauză îi vor aparține în mod exclusiv (art. 22 din Codul familiei).

acestuia urmează să i se recunoască exclusivitatea prerogativelor legale asupra obiectului avut în vedere, respectiv, regimul legal al comunității bunurilor soților nu i se aplică.

Totuși, concluzia dată se bazează pe interpretarea normelor legale din Codul familiei și actele legislative cu privire la diferitele obiecte ale proprietății intelectuale, nefiind exclus riscul aplicării defectuoase a normelor în cauză. Or, după cum se menționează în literatura de specialitate, legislația stabilește „prezumția de comunitate a bunurilor dobândite în timpul căsătoriei. Din această prezumție se deduce concluzia că toate categoriile de bunuri dobândite în timpul căsătoriei sunt comune, indiferent dacă legea include o categorie sau alta în lista bunurilor comune. Iar pentru a exclude o categorie sau alta de bunuri de sub regimul comunității, este necesară o prevedere legală expresă” [19, p. 153].

Astfel, în condițiile în care nu există o normă expresă care să statueze că drepturile patrimoniale de proprietate intelectuală asupra creațiilor proprii ale unuia dintre soți sunt bunuri proprii ale acestuia, aprecierea corectă a regimului juridic al drepturilor patrimoniale de proprietate intelectuală dobândite în timpul căsătoriei este îngreunată. Considerăm, astfel, binevenită modificarea legislației în sensul expus.

Exemple pozitive din această perspectivă ar servi legislația altor state. Cu titlu exemplificativ, în contextul elaborării Cărții a 4-a din Codul civil al Federației Ruse, dedicată proprietății intelectuale, prevederile Codului familiei al Federației Ruse cu privire la bunurile proprii ale soților au fost completate în anul 2006 cu o normă conform căreia drepturile patrimoniale asupra obiectelor de proprietate intelectuală (în terminologie rusă – исключительные права) aparțin soțului care le-a creat (art. 36).

De asemenea, noul Cod civil al României statuează că sunt bunuri proprii ale fiecărui soț drepturile patrimoniale de proprietate intelectuală asupra creațiilor sale și asupra semnelor distinctive pe care le-a înregistrat (art. 340).

Bibliografie:

1. *Codul familiei, nr. 1316 din 26 octombrie 2000 (cu modificările și completările ulterioare). Monitorul Oficial* nr. 47-48 din 26 aprilie 2001.
2. *Codul civil, nr. 1107 din 06 iunie 2002. Republicat în Monitorul Oficial* nr. 66-75 din 01 martie 2019.
3. CEBOTARI, V. *Dreptul familiei*. Chișinău, 2008.
4. *Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe, nr. 230 din 28 iulie 2022. Monitorul Oficial* nr. 278-282 din 09 septembrie 2022.
5. CHIROȘCA, D., CHIROȘCA, I. *Dreptul proprietății intelectuale*. Partea I. Dreptul de autor. Chișinău, 2020.
6. CHIROȘCA, D. *Conținutul și natura juridică a dreptului subiectiv de autor.* Chișinău, 2007.
7. IONAȘCU, A., COMȘA, N., MUREȘAN, M. *Dreptul de autor în Republica Socialistă România*. București, 1969.
8. ROȘ, V., BOGDAN, D., SPINEANU-MATEI, O. *Dreptul de autor și drepturile conexe*. Tratat. București: Editura All Beck, 2005
9. VOLCINSCHI, V. *Conținutul dreptului subiectiv asupra brevetului de invenție.* În: *Analele Științifice ale Universității de Stat din Moldova, Studii Juridice, Serie Nouă.* 2000, nr. 4.
10. *Legea privind protecția invențiilor, nr. 50 din 07 martie 2008. Monitorul oficial* nr .117-119 din 04 iulie 2008.
11. БОДЮЛ, Т. *Право интеллектуальной собственности в Республике Молдова.* Часть I. Промышленная собственность. Кишинев, 2007.
12. VOLCINSCHI, V., CHIROȘCA, D. *Dreptul proprietății intelectuale.* Chișinău, 2001.
13. *Legea privind protecția desenelor și modelelor industriale, nr. 161 din 12 iulie 2007. Monitorul oficial* nr. 136-140 din 31 august 2007.
14. VOLCINSCHI, V., ȘAPOVAL, V. *Conținutul și natura juridică a dreptului subiectiv asupra mărcii.* În: *Analele Științifice ale Universității de Stat din Moldova, Studii Juridice, Serie Nouă.* 2001, nr. 5.
15. L*egea privind protecția mărcilor, nr. 38 din 29 februarie 2008. Monitorul oficial* nr. 99-101 din 06 iunie 2008.
16. *Семейное право.* Учебник / ГОНГАЛО, Б. М., КРАШЕНИННИКОВ, П. В., МИХЕЕВА, Л. Ю., РУЗАКОВА, О. А.; под. ред. КРАШЕНИННИКОВА, П. В. Москва: Статут.
17. NICOLESCU, C. M. în Fl. A. Baias, E. Chelaru, R. Constantinovici, I. Macovei (coord.). *Noul Cod civil. Comentariu pe articole.* București: Editura C.H. Beck, 2014.

18. AVRAM, M. *Drept civil. Familia.* București: Editura Hamangiu, 2016.
19. АНТОКОЛЬСКАЯ, М. В. *Семейное право.* Учебник. Москва: Юристъ, 1996.

Date despre autor:
Artur TARLAPAN, doctor în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, Universitatea de Stat din Moldova.
ORCID: 0009-0002-5734-7251
E-mail: tarlapanartur@rambler.ru

Prezentat: 20.03.2025